

ZNAČENJSKI ODNOSI MEĐU LEKSEMIMA

prema **opsegu značenja**

HIPERONIMIJA

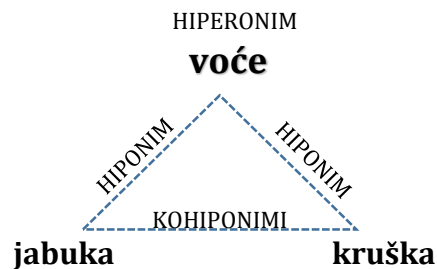
odnos značenjske nadređenosti (leksem je opsegom značenja nadređen drugim leksemima)

hiperonim ili nadređenica

HIPONIMIJA

odnos značenjske podređenosti (leksem je opsegom značenja podređen drugom leksemu)

hiponim ili podređenica

prema **naravi značenjskoga odnosa**

SINONIMIJA

odnos između dvaju leksema čiji su izrazi različiti, a **sadržaji bliski** ili se **potpuno podudaraju**

sinonimi

PREMA OPSEGU SADRŽAJA:

- **potpuni/ISTOZNAČNICE**
ljekarna-apoteka, glazba-muzika
- **djelomični/ BLISKOZNAČNICE**
sjajan-blještav, modar - plav

PREMA STUPNIJU USVOIENOSTI :

- **OPĆEJEZIČNI** – prepoznatljiv i izvan konteksta (*muzika – glazba*)
- **KONTEKSTUALNI** – prepoznatljiv tek u kontekstu (*domovina – dom*)

ANTONIMIJA

odnos **značenjske suprotnosti** između dvaju leksema (dio značenja je zajednički, a jedna se sastavnica suprotstavlja)

antonimi

PREMA PODRIJETLU:

- **pravi/RAZOKORIJENSKI**
istina – laž, dobro – zlo, dan - noć
- **tvorbeni/ ISTOKORIJENSKI**
otvoriti – zatvoriti, istina - neistina

PREMA NARAVI ZNAČENJSKE OPREKE :

- **BINARNI (KOMPLEMENTARNI)** – odnos ili/ili: *muško- žensko ...*
- **STUPNJEVITI (KONTRARNI)** – postoji i srednja suprotnost: *prednji – (srednji) – stražnji*
- **OBRATNI (INVERZNI)** – isti odnos različitim redoslijedom: *kupiti – prodati, pobijediti- izgubiti...*

PREMA STUPNIJU USVOIENOSTI :
općejezični i kontekstualni

HOMONIMIJA

izjednačavanje izraza dvaju leksema koji imaju različito značenje

homonimi

PREMA PODUDARNOSTI IZRAZA:

- **pravi/LEKSIČKI** – ista vrsta riječi, isti izraz u kanonskim oblicima, isti naglasak: *zavíjati (omati) – zavíjati (ispuštati zavijajuće zvukove)*
- **oblični/ HOMOFORME** – izjednačeni samo u nekim oblicima (padežima, licima...): *Šetam sobom. Ne znam što ću sa sobom.*
- **homografi / ISTOPISNICE** – jednako se pišu, različito izgovaraju (*lùk- lûk*)
- **homofoni / ISTOZVUČNICE** – isto se izgovaraju, različito pišu: *rijéka – Rijéka, višnja - Višnja*

- ⇒ **HOLONIMIJA** – prvi leksem je cjelina, a drugi njezin dio (**holonim**)
- ⇒ **MERONIMIJA** – prvi leksem je dio neke cjeline, a drugi ta cjelina (**meronim**): npr. holonim ruka – lakat, šaka (meronimi) i obratno
- ⇒ **PARONIMIJA** – podudarnost/ sličnost izraza leksema koji imaju različito značenje (**paronimi**); npr. crveniti/crvenjeti, psihički/psihološki, unutarnji/unutrašnji...